

Nisan 2009

BASIN BÜLTENİ

**iDANS Uluslararası Çağdaş Dans
ve Performans Festivali'nden
kavramsal/kuramsal bir müdahale**

Disiplinlerarası Konferans

iDANS Uluslararası Çağdaş Dans ve Performans Festivali, "koreografi" mefhumunu genişleten özenli programında sahne gösterilerinin yanı sıra video yerleştirmeleri, konserler, sanatçı buluşmaları, sunum/performanslar gibi etkinlikleri de kapsıyor. Bimeras Kültür Vakfı'nın "Zaman" kavramı etrafında, 4 Mayıs - 3 Haziran tarihleri arasında düzenlediği ikinci iDANS Festivali'nde zamanın, mekânın, dansın ve bedenin tanımlarını sorgulayan eserler yer alıyor. iDANS aynı zamanda sanat ve bilimi, hayal gücü ve bilgiyi buluşturmaya yönelik küratöryel bir proje olarak performans sanatları alanına kavramsal/kuramsal bir katkıda da bulunuyor. Bu yöndeki en önemli adımlardan biri kuşkusuz her festivalin kavramsal çerçevesine göre hazırlanan, geleneksel akademik sunumların yanı sıra alternatif müdahalelerin de yer verildiği uluslararası konferanslar serisi.

16 ve 17 Mayıs 2009'da İstanbul Modern Sanat Müzesi'nde gerçekleştirilecek dört farklı oturumdan oluşan konferansta, güncel görsel sanatlarda ve sahne sanatlarında zamanın nasıl örüldüğü ve söküldüğü; performansın gelip geçiciliğinden ötürü zamanla olan varsayılan kırılğan ilişkisi; performativitede bireysel ve kolektif belleğin karmaşık alışverişleri; dans/performansta tarihyazımı ve belgelemenin soru(n)ları, sanatsal, felsefi, tarihsel, sosyolojik ve matematiksel vektörlerden inceleniyor.

Zamanın önceden belirlenmiş bir yapı değil de toplumsal olarak inşa edilen bir düşünce ve eylem kategorisi olduğu önermesini izlersek, "çağdaş performans" sahasına ve bu sahaya dahil olmak isteyen oyuncuların buradaki "zamansallığı" performatif olarak nasıl kurguladıklarına bakma zamanı değil mi? Zamansallık günümüz performans yaratımı ve araştırmaları alanında neye karşılık geliyor? Gösteri sanatlarında zaman kavramı dönemsel bir gösterge değilse sosyolojik, biçimsel ya da yöntemsel bir çıkış noktası mıdır? Bir beden teknolojisi olarak koreografi zamanın ilişkisel, süresel ya da tekrar eden eylemler yoluyla akümülyasyonunu ya da çözümünü nasıl örgütler? iDANS bu sorulara getirilen farklı açılımları ve bunların zaman ve mekana göre çeşitlilik gösteren etkilerini, kuvvetlerini ve hareketlerini düzenlediği çok boyutlu etkinliklerle tartışmaya açmayı hedefliyor.

iDANS Uluslararası Çağdaş Dans ve Performans Festivali kapsamında İstanbul Modern'de gerçekleşecek uluslararası konferans, 16 Mayıs Cumartesi günü saat 10:30'da "Zaman, Mevcudiyet ve Dönüşüm" adlı panelle başlıyor. Panel, Belçikalı sosyolog ve performans sanatı kuramcısı **Rudi Laermans**'in "'Mevcudiyetin' Mevcut Silinişleri" adlı sunumuyla başlıyor; Sorbonne Üniversitesi'nde performans teorisi ve felsefe dersleri yürüten araştırmacı/yazar **Geisha Fontaine**'in "Danstaki Zaman ve Dansın Zamanıyla Yüzleşmek" başlıklı çalışmasıyla devam ediyor. Bu panelin son sunumu ise Paris VIII Üniversitesi Felsefe Bölümümü profesörlerinden Bulgar yazar **Boyan Manchev**'in "Hareket ve Olay: Çağdaş Dans ve Dönüştürme Pratikleri" olacak.

16 Mayıs günü "Zamanı Yeniden Örmek" alt başlıklı ikinci oturum, **Janez Janša'nın "İki Zaman Arasında Bir Üçüncüsü Var"** başlıklı, performans sanatlarında yeniden-yorum/yeniden-sahneleme konularını ele alan sunumuyla başlıyor. Janez Janša, uluslararası **Maska** dergisinin yayın

BIMERAS

yönetmeni olan bir sosyolog ve tiyatro yönetmeni. Aslen Emil Hrvatin olarak bilinen araştırmacı/sanatçı, mahkeme kararıyla Slovenya Başbakanı - Janes Janša'nın ismini aldı, ve hayata ve sanata bu isimle devam etmekte.

iDANS takipçilerinin 2007 festivali kapsamındaki Boğaziçi Üniversitesi'nde gerçekleşen "Solo?" başlıklı konferansından hatırlayacağı İngiliz sanatçı/yazar/küratör **Adrian Heathfield**, iDANS 2'de yeniden bizlerle. "**İlişkide Olmak**" adını verdiği sunumunda "süreç estetiğini" tartışıyor ve performans sanatını yorumlamada kullanılan zaman modellerini sorguluyor. **Tehching Hsieh** ve **Linda Montano**'nun birbirlerine tam bir yıl boyunca ipe bağlı kaldığı "**Art/Life One Year Performance** (1983-1984)"'ından yola çıkarak "ilişkide olmanın" ne demek olduğunu inceliyor. Bu sorunun izlerini performans sanatının erken örneklerinde sürerek, bu tür ilişkilerdeki hareket ve duygulanım dinamiklerini ve bunların etik açılımlarını vurguluyor. Böylelikle, "ilişkisel estetiğe" dair güncel tartışmaların kültürel değerini sorgulamak için bir çıkış noktası oluşturuyor. Heathfield'in "**Out of Now: The Lifeworks of Tehching Hsieh**" adlı son kitabı, MIT Press tarafından geçtiğimiz Mart, Hsieh'nin New York – MOMA'daki sergisiyle eşzamanlı olarak yayımlandı.

Bu panel, **Myriam van Imschoot** adlı Belçikalı dramaturg, araştırmacı ve yazarın "**Yeni Babylon'da**" adlı sunum/performansı ile son buluyor. Bu yazınsal performansın ilk sürümünü geçtiğimiz yaz **Manifesta 7**'de gerçekleştirmiş olan Imschoot, bu sunumunu sesli olarak ilk kez iDANS'ta gerçekleştiriyor. Kendisi çağdaş koreograf/sanatçı Meg Stuart'ın pek çok çalışmasının dramaturgu olup uluslararası bir yazınsal-eleştiri forumu olan sarma.be'nin kurucusudur. Disiplinler ötesi pek çok çalışması bulunan Imschoot, halen efsanevi Amerikalı sanatçı Steve Paxton ile birlikte "yeniden yaratım" süreçleri üzerine çalışmaktadır.

Konferansın ikinci günündeki oturum ise "**Dans Eden Wu Li Ustaları**" başlığında olup zaman üzerine fizik ve meta-fiziksel sunumlar içeriyor; klasik Newton fiziğiyle kuantum fiziğinin zamana dair parametrelerini masaya yatırıyor. "**Wu Li**" tabiri Çince'den kaynaklanan, hem "enerji" hem de "madde" mefhumlarını içeren – kuantum ve klasik fiziği kapsayan bir terim. Ünlü "body art"/performans sanatçısı **Marina Abramović**'in bir zamanlar birlikte ürettiği ve ilham kaynaklarından biri olan erkek kardeşi, "Zaman Bilimleri Enstitüsü'nün" kurucusu **Velimir Abramović**, "**Zamanın Yeni Ontolojisi – Sayıların Fiziği**" adlı sunum/performansı ile bizlerle. Panelin ikinci sunumu, değerli fizikçimiz **Prof. Teoman Turgut'un** "**Yıldızların Dansı**" sunumuyla devam ediyor. Sırp sanacı **Ivan Pravić** panelin son sunumunda "**Zaman Tasarımı**" adını verdiği sunumunda sanatsal yapıtlarda zaman değişimini olanaklı kılan araçlar ve terminolojiden oluşan bir sistemi tanıtıyor.

16.05.09 Cumartesi   **10:30-18:00 | İstanbul Modern Sanat Müzesi**
17.05.09 Pazar   **11:00-18:00 | İstanbul Modern Sanat Müzesi**

Festivalde ayrıca...

Hiç hareket bulunmayan ödüllü dans gösterisi

Festival performansları arasında Hırvat asıllı **İvana Müller**'in, içinde hiç hareket bulunmayan dans gösterisi yer alıyor. Hareketsiz dans gösterisi nasıl olur denilebilir ancak bu eser Hollanda'nın en prestijli ödülleri olan Prens Bernhard Kültür Fonu tarafından verilen Charlotte Köhler Ödülü'nü kazanmasıyla da öne çıktı.

Tarihyazını sorguluyor

Walid Raad, 1975-1991 yıllarındaki Lübnan iç savaşında uzaktan kumandalı araba bombalarının kullanılması etrafında gelişen olay ve deneyimlerle ilgili Atlas Grubu tarafından sürdürülen bir araştırmanın parçasını, sunum-performans niteliğindeki çalışmasıyla sunuyor.

Kamboçya dansı

Singapur'lu ünlü küratör ve tiyatro yönetmeni **Ong Keng Sen**, Kamboçya'daki "ölüm tarlaları"ndan kurtularak sağ kalan son geleneksel Kamboçya dansı ustası, 76 yaşındaki Em Theay'ı sahneye taşıyacak.

Festival mekanları

Performanslar: garajistanbul, Notre Dame de Sion Lisesi Konser Salonu, Roxy, Pera Müzesi, Fransız Kültür Merkezi, ÇATI Dans Stüdyosu, Tütün Deposu

Konferans: İstanbul Modern Sanat Müzesi

Biletler: Biletix, garajistanbul gişesi (tüm festival mekanları için) ve etkinlik öncesi gösteri mekanlarında

Ayrıntılı bilgi için: www.idans.info ve www.bimeras.org

Basın İletişim: Denove Halkla İlişkiler ve Danışmanlık
Tel: 0216 – 550 88 74 Faks: 0216-345 90 14
Serhat Özkütükçü – serhato@denovepr.com
Coşkun Keskingözler – coskun@denovepr.com

Rakamlarla iDANS Mayıs 2009

- 4 Mayıs - 03 Haziran 2009 tarihleri arasında
- 30 günlük rekor düzeyde aktivite süresi
- 20 ülkeden 83 sanatçı
- 40 proje
- Tekrarlarla birlikte 52 gösteri
- 7 farklı gösteri mekanı
- 16-17 Mayıs'ta dünyanın en önemli dans kuramcılarının katıldığı uluslararası konferans
- Uluslararası performansların tamamının Türkiye prömiyeri
- Dans, video, film ve konser gösterimleriyle disiplinler arası geçişlerin altını çizen çok boyutlu festival

Bimeras Kültür Vakfı

Bimeras Kültür Vakfı, Türkiye'nin çağdaş dans ve performans sanatları alanında uluslararası ilişkilerine destek olma amaçlı, yaklaşık 10 yıldır süren bir çabanın ürünü olarak kuruldu. Birikimini 2007 yılında en üst noktaya taşıyan Bimeras Kültür Vakfı, Türkiye'ye ve İstanbul'a bir çağdaş dans festivali kazandırdı. Dansın bir sanat dalı olarak algılanmasına

katkıda bulunmayı ve bu konuda yeni bir bilinç yaratmayı hedefleyen iDANS Festivali, bu alanın en önemli ustalarını İstanbul'da buluşturuyor.